

**UCHWAŁA NR LII/433/18
RADY MIEJSKIEJ W BYSTRZYCY KŁODZKIEJ**

z dnia 28 lutego 2018 r.

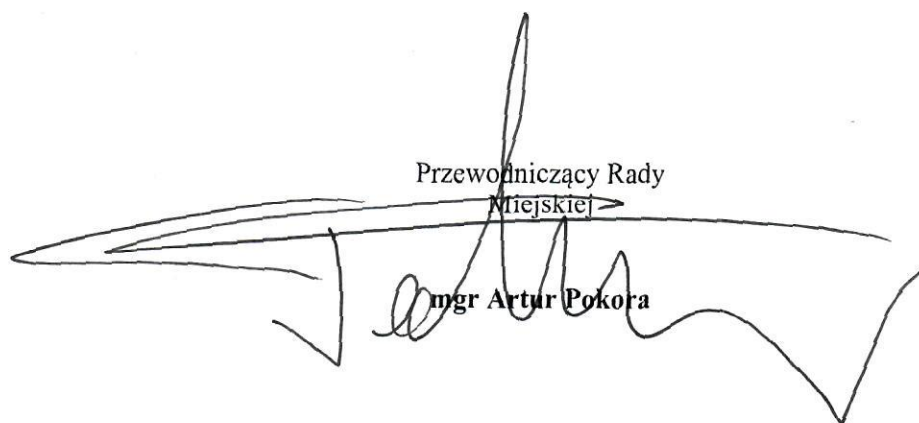
w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt.15, ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2017r. poz.1875, z późn.zm), i art. 176 pkt 1 i art.179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2017 r. poz.697 z późn.zm) - Rada Miejska w Bystrzycy Kłodzkiej uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Bystrzycy Kłodzkiej.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

mgr Artur Pokora

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2018-2020

**BYSTRZYCA
KŁODZKA**

SPIS TREŚCI

I. Wprowadzenie	2
II. Podstawy prawne działań ujętych w Programie	3
III. Diagnoza społeczna	3
1. Sytuacja demograficzna	3
2. Analiza sytuacji społecznej- diagnoza społeczna	5
IV. Realizacja zadań w ramach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	8
1. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym	8
2. Asystent rodziny	10
3. Tworzenie i rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego	11
V. Dodatkowe wsparcie dla rodzin z dziećmi	13
1. Zasiłki rodzinne	13
2. Świadczenie wychowawcze Rządowy Program wsparcia rodzin	13
3. Realizacja zadań w ramach ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem”	14
VI. Baza instytucjonalna wsparcia rodziny na terenie Gminy Bystrzyca Kłodzka	18
VII. Analiza SWOT	19
VIII. Adresaci Programu	21
IX. Założenia Programu	21
X. Cele Programu	22
XI. Prognoza i ewaluacja celów szczegółowych	27
XII. Źródła finansowania	28
XIII. Monitoring i ewaluacja	29
XIV. Podsumowanie	29

I. Wprowadzenie

Program wspierania rodzin dla Gminy Bystrzyca Kłodzka na lata 2018-2020 został opracowany w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Pierwszym i najważniejszym elementem systemu wspierania rodziny jest gmina. Działania gminy powinny być nakierowane na profilaktykę oraz na wszechstronną pomoc rodzinie w kryzysie, tak aby mogła ona poradzić sobie z trudnościami. Prawidłowa diagnoza problemów rodziny oraz działania profilaktyczne wspierające dziecko w rodzinie są formą najbardziej optymalną i skuteczną. Ważnym elementem Programu niezbędnym do realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny jest stworzenie warunków do rozwoju kadr pracujących na rzecz rodzin wieloproblemowych i umożliwienie wprowadzenia nowych form pracy z rodzinami.

Ideą w tworzeniu niniejszego programu jest przekonanie o niezastąpionej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka, którą należy promować i wzmacniać, zwłaszcza wobec wyzwań współczesnego świata. Głównym założeniem jest stworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez prace z rodziną i zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Obowiązek ten realizowany jest przy wzajemnej współpracy i współdziałaniu służb społecznych, organizacji pozarządowych i kościołów oraz związków wyznaniowych.

II. Podstawy prawne działań ujętych w Programie

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r.,
2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
3. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie ,
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2018-2020
GMINA BYSTRZYCA KŁODZKA

7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
8. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
9. Strategia integracji społecznej dla Bystrzycy Kłodzkiej gminy miejsko-wiejskiej na lata 2005-2020.

III. Diagnoza społeczna

1. Sytuacja demograficzna

http://www.bystrzycaklodzka.pl/asp/pliki/images/mapagminy_800.png

Bystrzyca Kłodzka – gmina miejsko-wiejska w województwie dolnośląskim, w powiecie kłodzkim.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2018-2020
GMINA BYSTRZYCA KŁODZKA

Gmina leży w Sudetach Środkowych, w obniżeniu terenu pomiędzy Górami Bystrzyckimi a Masywem Śnieżnika. Obszar gminy obejmuje 338 km²

Gmina obejmuje miasto Bystrzyca Kłodzka 30 sołectw w tym 41 miejscowości i dwa zarządy: Długopole Dolne, Długopole Zdrój, Gorzanów (Kolonia Muszyn), Idzików, Kamienna (Marcinków), Lasówka, Marianówka (Szkłary), Mielnik, Międzygórze, Młoty, Mostowice (Piaskowice), Nowa Bystrzyca, Nowa Łomnica, Nowy Waliszów, Piotrowice, Pławница, Ponikwa, Poręba (Rudawa, Poniatów), Spalona, Stara Bystrzyca, Stara Łomnica (Kolonia Szychów), Starkówek (Pokrzywno, Paszków), Stary Waliszów, Szklarka (Szczawina), Topolice, Wilkanów, Wójtowice (Huta), Wyszki, Zabłocie, Zalesie, Osiedle nr 1, Osiedle nr 2.

Teren gminy Bystrzyca Kłodzka zamieszkuje **18 704** osób zameldowanych na pobyt stały i czasowy z czego **8998** stanowią mężczyźni, a **9706** kobiety. Statystykę stałych mieszkańców gminy według wieku i płci (stan na 31.12.2017) obrazuje poniższa tabela.

Tabela 1. Statystyka mieszkańców stałych

Mężczyźni			Kobiety		
Wiek	Liczba mieszkańców		Wiek	Liczba mieszkańców	
	Stalnych	Czasowych		Stalnych	czasowych
0-2	233	5	0-2	209	1
3	87	2	3	86	1
4-5	182	8	4-5	119	4
6	75	4	6	99	3
7	88	0	7	75	2
8-12	434	11	8-12	391	14
13-15	234	9	13-15	216	8
16-17	156	7	16-17	152	1
18	79	4	18	79	3
19-65	5974	102	19-60	5818	103
66-69	576	3	61-69	918	13
70-81	528	8	70-81	858	8
Powyżej 81	189	0	Powyżej 81	520	5
Suma	8835	163	Suma	9540	166
Razem	18704				

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta i Gminy Bystrzyca Kłodzka

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2018-2020
GMINA BYSTRZYCA KŁODZKA

W Bystrzycy Kłodzkiej w roku 2017 w wieku od 0 do 18 lat mieszkało 3081 osób, co stanowi 16,5 % ogółu mieszkańców. W tym, w wieku od 0 do 12 lat było 2133 dzieci (11,4%) oraz 948 osób w przedziale wiekowym od 13 do 18 lat (5,1 % osób). Analizując sytuację demograficzną dokonaną na podstawie lat 2015-2017 wskazuje na coroczne zmniejszanie liczby mieszkańców gminy Bystrzyca Kłodzka. Dokonując porównania roku 2017, odnotowano spadek liczby mieszkańców względem roku 2016 o 306 osób, natomiast względem 2015 roku o 451 osób

Tabela 2. Stan ludności w latach 2015-2017

Stan ludności	2015	2016	2017
ogółem	19 155	19 010	18 704
- mężczyźni	9 195	9 116	8 998
- kobiety	9 960	9 894	9 706

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta i Gminy Bystrzyca Kłodzka

2. Analiza sytuacji społecznej- diagnoza społeczna

Rozwiązywanie problemów społecznych oraz wspieranie rodziny w gminie Bystrzyca Kłodzka realizowane jest przede wszystkim przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej przy ścisłej współpracy z organizacjami administracji rządowej, środowiskiem lokalnym, sądami i organami pomocniczymi, policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi a także kościołami oraz organizacjami społecznymi i zespołem interdyscyplinarnym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Z analizy danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej wynika, że 2148 osób- korzysta z różnych form wsparcia realizowanych przez Ośrodek co stanowi około 11,5% mieszkańców gminy (dane sprawozdawcze OPS)

Tabela 3. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w roku 2017

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem:	1068	2148
O liczbie osób		
1	456	456
2	314	628
3	191	573
4	60	240

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2018-2020
GMINA BYSTRZYCA KŁODZKA

5	31	155
6 i więcej	16	96
W tym rodziny z dziećmi ogółem	185	700
O liczbie dzieci		
1	82	248
2	54	200
3	34	160
4	13	78
5	2	14
6	0	0
7 i więcej	0	0
Rodziny niepełne	69	219
O liczbie dzieci		
1	31	77
2	21	67
3	14	59
4 i więcej	3	16
Rodziny emerytów i rencistów ogółem	100	170
O liczbie osób		
1	62	62
2	20	40
3	8	24
4 i więcej	10	44

Źródło: Dane OPS

Po dokonanej analizie danych statystycznych przedstawionych w tabeli nr 3 należy stwierdzić, iż w każdym przedstawionym przypadku tj. rodziny ogółem, rodziny niepełne ogółem oraz rodziny emerytów i rencistów ogółem, największy wskaźnik korzystających z pomocy odnotowan w jednoosobowych gospodarstwach domowych niepełnych wyłącznie z jednym dzieckiem. Poddano analizie również główne kryteria ubiegania się o pomoc społeczną

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2018-2020
GMINA BYSTRZYCA KŁODZKA

Tabela 4. Powody przyznania pomocy

Powód przyznania pomocy	2016		2017	
	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach
ubóstwo	519	1111	435	908
Sieroctwo	0	0	0	0
Bezdomność	11	11	13	13
Potrzeba ochrony macierzyństwa	10	43	1	6
Bezrobocie	452	1056	342	774
Niepełnosprawność	249	441	235	414
Długotrwała lub ciężka choroba	240	389	214	340
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	152	527	118	471
W tym:				
Rodziny niepełne	114	338	69	219
Rodziny wielodzietne	63	315	49	252
Przemoc w rodzinie	12	40	8	25
Potrzeba ochrony ofiar handlu	0	0	0	0
Alkoholizm	133	210	124	181
Narkomania	3	3	4	7
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	5	5	7	8
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	0	0	0	0
Zdarzenie losowe	4	5	1	0
Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0

Źródło: Dane OPS. Liczby nie sumuje się, gdyż jedna rodzina korzystająca z pomocy może mieć wiele powodów

Głównymi przyczynami trudnych sytuacji życiowych, z którymi rodziny nie są w stanie poradzić sobie wykorzystując własne zasoby, możliwości i uprawnienia obok ubóstwa są bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego dotyczy 118 rodzin, ale jest traktowana przez służby społeczne priorytetowo, gdyż w dużej mierze dotyczy najmłodszych mieszkańców gminy. Z powyższej tabeli zauważa się systematyczny spadek wśród rodzin korzystających z pomocy społecznej oraz zmniejszenie ilości rodzin niepełnych korzystających z pomocy społecznej. Zauważa się wzrost wśród osób starszych. Z dokonanego rozeznania stwierdzić należy, iż sytuacja ta jest kolejnym elementem potwierdzającym starzenie się społeczeństwa.

IV. Realizacja zadań w ramach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

1. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Rodzina jest pierwszą i najważniejszą grupą, do której należymy od chwili urodzenia. Stanowi dla dziecka najlepsze naturalne środowisko życia, rozwoju i wychowania, z którym jest ono związane biologicznie, uczuciowo, kulturowo, materialnie i prawnie. Podstawową zasadą Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej jest ochrona prawna rodziny. Wspólnota samorządowa podejmując swoje działania w określonych ramach prawnych, m.in. realizując programy osłonowe, wypełnia konstytucyjną zasadę udzielania szczególnej pomocy rodzinie i dziecku.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża jednak szereg czynników, wśród których istotny wpływ mają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną. Rodzina dotknięta nimi, bez pomocy z zewnątrz, często nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci, rozwiązywać swoich problemów i wyjść z sytuacji kryzysowych. Dlatego należy wspierać rodzinę, aby prawidłowo wypełniała swoje funkcje. Wsparcie to powinno być oferowane m.in. przez instytucje publiczne i organizacje pozarządowe działające w lokalnym środowisku.

Pomoc rodzinie powinna wyprzedzać pomoc świadczoną samemu dziecku i kompleksowo zabezpieczać potrzeby tej grupy społecznej. Cel ten można realizować zarówno poprzez działania polegające na wzmocnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodziny, jak też wsparciu materialnym służącym zabezpieczeniu jej potrzeb finansowych.

Realizowane w ramach niniejszego programu zadania koncentrują się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, kiedy dziecko umieszczone jest poza rodziną biologiczną, po to aby umożliwić mu powrót do domu rodzinnego. Pomoc ukierunkowana jest na wzmocnienie lub odzyskanie przez rodziny, zdolności do pełnego i samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

W sytuacji, gdy pozostawienie dziecka w rodzinie biologicznej stanowi zagrożenie dla jego bezpieczeństwa lub życia, koniecznym staje się odseparowanie go i umieszczenie w pieczy zastępczej. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy

zastępczej nakazuje określonym służbom podejmowanie działań zabezpieczających dziecko. Rodzice są wówczas trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub prawa te zostają im ograniczone a sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej poprzez umieszczenie go poza rodziną biologiczną.

Pieczą zastępczą może być sprawowana w formie rodzinnej (rodzina zastępcza, rodzinny dom dziecka) lub instytucjonalnej (placówki opiekuńczo-wychowawcze, interwencyjne ośrodki preadopcyjne itp.)

Od 2012 r. gmina współfinansuje koszty pobytu dziecka w pieczy zastępczej zgodnie z art. 191 ust. 8 i 9 ustawy z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. w

- pieczy zastępczej przebywało 23 dzieci, za które Gmina Bystrzyca Kłodzka ponosi odpłatność
- instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało 21 dzieci, za które Gmina ponosi odpłatność.

W 2017 r. Gmina Bystrzyca Kłodzka poniosła **321 222,71 zł** za dzieci umieszczone w pieczy zastępczej, natomiast w 2016 r. **300 073 zł**. Kwota jest tak znacząca, ponieważ Gmina ponosi 50% kosztów utrzymania dzieci.

Wszystkie dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej postanowieniem Sądu Rejonowego w Kłodzku. Nie było przypadków odbierania dzieci przez pracowników socjalnych w sytuacjach zagrożenia życia lub zdrowia. W 2016 r. w instytucjonalnej pieczy zastępczej było umieszczone **2** dzieci w wieku 1 rok i 8 lat. Powodem było rażące zaniedbanie dzieci przez matkę poprzez nadużywanie alkoholu i środków uzależniających. W 2016 roku w pieczy zastępczej zostało umieszczonych **6** dzieci. Dzieci umieszczone u rodzin spokrewnionych. W **2017** r. w instytucjonalnej pieczy zastępczej zostało umieszczonych **6** dzieci w wieku od 3 miesięcy do 14 lat oraz w pieczy zastępczej **3** dzieci. W 2017 roku **dwoje** dzieci powróciło do rodzin biologicznych i **jedno** dziecko po uzyskaniu pełnoletności opuściło placówkę.

Najczęstszym powodem opuszczenia pieczy zastępczej jest powrót dziecka do rodziny biologicznej. Jest to bardzo pozytywne zjawisko, szczególnie w kontekście trudności, jakie występują podczas pracy z rodziną i na jej rzecz.

Działania realizowane w ramach niniejszego Programu nadal powinny koncentrować się na zwiększeniu dostępności do specjalistycznego poradnictwa, zaangażowaniu

specjalistów prowadzących pracę podwórkową, pozyskiwaniu kandydatów na rodziców zastępczych i rodziny wspierające, przy jednoczesnym zapewnieniu pełnej profesjonalizacji tych usług.

2. Asystent rodziny

Gmina Bystrzyca Kłodzka stwarza swoim mieszkańcom możliwości skorzystania ze wsparcia asystenta rodziny w całym katalogu jego zadań w ten właśnie sposób asystent rodziny wpisuje się w powszechny system usług oferowanych rodzinom wychowującym dzieci w naszym mieście.

Przykładem usług pomocowych dla rodziny przeżywającej problemy i trudności opiekuńczo-wychowawcze oprócz działań pracowników socjalnych, pedagogów jest instytucja „asystenta rodziny”- osoby przygotowanej merytorycznie i wyspecjalizowanej w pracy z rodziną. Głównym celem działań asystenta rodziny ma być pomoc rodzinom w przezwyciężaniu sytuacji, które mogą zagrażać stabilności rodziny i stwarzać trudności opiekuńczo-wychowawcze. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodziny podstawowego poziomu stabilności życiowej i odpowiedzialności za własne życie, które umożliwiają jej wychowanie dzieci. Podstawowym zadaniem asystenta rodziny jest wspieranie rodziców w prawidłowym wypełnianiu przez nich funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Celem pracy z rodziną ma być osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci.

Szerokie spektrum zadań stojących przed asystentem rodziny, począwszy od określenia planu pomocy, warunków współpracy, przez właściwe udzielanie rodzinie wsparcia w różnych sytuacjach życiowych, po monitorowanie sytuacji rodziny po zakończeniu etapu wsparcia- pomagania rodzinie w wypełnianiu jej funkcji opiekuńczo-wychowawczych, podyktowane jest potrzebą wsparcia rodziny w postaci „czystej” pracy socjalnej.

Obszary pracy asystenta rodziny.

- a. pomoc w rozwiązywaniu podstawowych problemów socjalnych,
- b. pomoc w rozwiązywaniu problemów psychologicznych w rodzinie,
- c. pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,
- d. wspieranie aktywności społecznej,
- e. motywowanie do podnoszenia kwalifikacji zawodowych

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2018-2020
GMINA BYSTRZYCA KŁODZKA

- f. pomoc w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej.

Tab.5 . Liczba zatrudnionych asystentów rodziny

ROK	Liczba asystentów	Liczba rodzin objętych pomocą asystenta	Przeciętny czas pracy asystenta z rodziną
2012	1	12	8
2013	1	12	8
2014	3	22	12,9
2015	2	27	11
2016	2	23	11
2017	2	20	11

Źródło: opracowanie własne

Tab.6. Koszt zatrudnienia asystentów rodziny.

Rok	Koszt ogółem	Dotacja z budżetu państwa	Dotacja z budżetu gminy	Dotacja z Funduszu Pracy
2012	17 464,46	14 219,60	3 244,86	0
2013	21 831,00	17 269,44	4562,00	0
2014	43 230,00	43 230,00	0	0
2015	41 288,33	34 328,00	6 960,33	0
2016	38 084,29	22 344, 00	15 740,29	0
2017	34 257,57	5 026,41	25 228,90	4 002,26

Źródło: opracowanie własne

Ośrodek Pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej pozyskuje środki finansowe m.in. z budżetu państwa w ramach konkursu ogłoszonego przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. W ramach środków zewnętrznych zatrudniono dwóch asystentów rodziny, którzy objęli swoim wsparciem rodziny dysfunkcyjne przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Ponadto wykorzystuje się również inne źródła finansowania m.in. środki finansowe pochodzące z Funduszu Pracy.

3. Tworzenie i rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego

W celu wsparcia rodziny dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego. Placówkę wsparcia dziennego prowadzi gmina lub podmiot, który uzyskał zezwolenie wójta (również w odniesieniu do burmistrza

i prezydenta miasta). Zezwolenie na prowadzenie placówki wsparcia dziennego wydaje się na czas nieokreślony

Placówka wsparcia dziennego współpracuje z rodzicami lub opiekunami dziecka, a także z placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi. Pobyt dziecka w placówce wsparcia dziennego jest nieodpłatny. Pobyt dziecka w placówce wsparcia dziennego jest dobrowolny, chyba że do placówki skieruje sąd.

Placówka wsparcia dziennego może być prowadzona w formie:

- 1) opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych;
- 2) specjalistycznej;
- 3) pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.

Kolejnym działaniem jest wspieranie placówek wsparcia dziennego i organizacja czasu wolnego dla dzieci. Ośrodek Pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej w ramach środków z Gminnego Programu Profilaktyki Alkoholowej i Przeciwdziałania Narkomanii dofinansowuje zadania publiczne pod nazwą

- „**Praca wychowawcza z dziećmi i młodzieżą zaniedbaną wychowawczo oraz z uczniami z problemami adaptacyjnymi w środowisku szkolnym i rodzinnym**”

Realizatorem zadania było Bystrzyckie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych. Wsparciem objętym było 32 dzieci, które uczestniczą w popołudniowych zajęciach edukacyjnych, rozwijających twórcze zainteresowania uzupełniane o zajęcia psychoedukacyjne umożliwiające zwiększenie umiejętności z zakresu komunikacji interpersonalnej, radzenia sobie z emocjami i uczuciami, budowania konstruktywnej hierarchii wartości.

- „**Zajęcia profilaktyczne dla dzieci i młodzieży z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych**” realizowany przez Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Dolnośląska, Hufiec Bystrzyca Kłodzka. Wsparciem objętych było 30 dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym. Głównym celem jest organizacja comiesięcznego trzy dniowego biwaku dla dzieci i młodzieży, który spowoduje wzrost poczucia odpowiedzialności, zaangażowania w pracę grupową, wzrost umiejętności pracy w grupie i identyfikacji z nią, wzrost umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach. Rezultaty trwale to utworzenie nowych gromad zuchowych oraz drużyn harcerskich.

W Bystrzycy Kłodzkiej prowadzone są dwie świetlice środowiskowe

1. Świetlica Środowiskowa Akademia SNS ul. Wojska Polskiego 18 Bystrzyca Kłodzka

2. Klub Integracyjny „Stacyjka” ul. Międzyłęśna 9, 57-500 Bystrzyca Kłodzka

V. Dodatkowe wsparcie dla rodzin z dziećmi.

1. Zasiłki rodzinne

Rodzina w celu prawidłowego funkcjonowania w środowisku oraz wypełniania swoich podstawowych funkcji musi posiadać odpowiednie zabezpieczenie finansowe. Stąd też obok funkcjonującego od 2004 r. systemu świadczeń rodzinnych, w 2016 r. uzupełniono ofertę wsparcia ze środków publicznych kierowaną do rodzin z dziećmi o świadczenia wychowawcze realizowane w ramach programu „Rodzina 500+”

Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami stanowią już stały element pomocy adresowanej dzieciom, szczególnie w wieku szkolnym, który ma za zadanie wzmacniać budżet domowy rodzin. Liczna rodzin korzystających z zasiłku rodzinnego i przysługujących do niego dodatków niewiele się zmieniła na przestrzeni ostatnich kilku lat. Sytuacja taka trwała do czasu wprowadzenia pomocy w formie świadczenia wychowawczego.

Tab.7. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych w latach 2015-2017

Rok	Liczba rodzin	Liczba świadczeń
2015	493	11 620
2016	493	11 772
2017	540	11 084

Źródło: opracowanie własne

Wyraźny wzrost liczby rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych widoczny jest 2016 r. kiedy to rodziny zachęcane do ubiegania się o świadczenia wychowawcze zdecydowały się również na złożenie dokumentów w sprawie przyznania świadczeń rodzinnych.

2. Świadczenie wychowawcze Rządowy Program wsparcia rodzin

Świadczenia wychowawcze poprzez swoją powszechność w zakresie rodzin wychowujących dwoje lub więcej dzieci w wieku do ukończenia 18 roku życia, mają rozszerzyć możliwości finansowe rodziny o finansowanie nowego rodzaju usług dla dzieci, takich jak: edukacyjne, turystyczne, zdrowotne, rehabilitacyjne itp.

Natomiast objęcie nim również rodzin posiadających tylko jedno dziecko i równocześnie osiągających dochód poniżej określonego minimum (800 zł) ma przede wszystkim pozwolić na zabezpieczenie potrzeb finansowych pozwalających rodzinie na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku. Pomoc realizowana w ramach ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci z uwagi na krótki okres obowiązywania (od kwietnia 2016 r.) nie pozwala jeszcze na przeprowadzenie pełnej analizy sytuacji rodzin z uwzględnieniem pobieranych świadczeń wychowawczych. Bez wątpienia rodziny pozytywnie odbierają otrzymane wsparcie, deklarując jednocześnie, że dzięki pozyskanym środkom, mają poczucie bezpieczeństwa i stabilizacji finansowej. Zauważalny jest również spadek w zakresie udzielanych świadczeń z pomocy społecznej rodzinom z dziećmi.

Tab.8. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych w latach 2016-2017

Rok	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Wydatki na wypłatę świadczeń wychowawczych
IV-XII.2016	1037	13 854	6 897 129,56
I-XII. 2017	907	18 906	9 409 054,63

Źródło: opracowanie własne

3. Realizacja zadań w ramach ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem”

Ustawa o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem” określa uprawnienia kobiet w ciąży i rodzin do wsparcia w zakresie dostępu do:

- 1). Świadczeń opieki zdrowotnej,
- 2). Instrumentów polityki na rzecz rodziny.

Z uprawnień skorzystać może:

- Każda kobieta, w ciąży i jej rodzina (w zakresie informacji i poradnictwa na temat rozwiązań wspierających rodzinę);
- Rodziny, w których przyjdzie albo przyszło na świat ciężko chore dziecko. Oznacza to ciężkie i nieodwracalne upośledzeni albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu;
- Kobiety, które otrzymały informację o tym, że ich dziecko może umrzeć w trakcie ciąży lub porodu;
- Kobiety, których dziecko zmarło bezpośrednio po porodzie na skutek wad wrodzonych;

- Kobiety, które po porodzie nie zabiorą do domu dziecka z powodu : poronienia, urodzenia dziecka martwego, urodzenia dziecka niezdolnego do życia, urodzenia dziecka martwego, urodzenia dziecka niezdolnego do życia, urodzenia dziecka obciążonego wadami wrodzonymi albo śmiertelnymi schorzeniami.

Pomoc i wsparcie asystenta rodziny :

Zgodnie z art.8 ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem” rodzina jest uprawniona w określonych ustawą sytuacjach do poradnictwa w zakresie:

- 1) Przewycięzania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka;
- 2) Wsparcia psychologicznego;
- 3) Pomocy prawnej, w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych;
- 4) Dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej.

Podstawą do skorzystania z uprawnień jest zaświadczenie, które potwierdza ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu. Zaświadczenie o chorobie, powstałej w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, można otrzymać od lekarza, który posiada specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii.

Ponadto, zaświadczenie wydane przez:

- Lekarza podstawowej opieki zdrowotnej,
- Lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, który posiada specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii.
- Specjalistę w dziedzinie pediatrii.

Uprawnia dzieci do 18 roku życia do:

- Skorzystania z wyrobów medycznych, na zasadach określonych w ustawie „Za Życiem”,
- Korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej oraz z usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach.

Przykładowe formy wsparcia oferowane przez asystenta rodziny:

- doradztwo w zakresie form i miejsc wsparcia,
- poradnictwo oferowane kobietom w ciąży i ich rodzinom,
- poradnictwo w zakresie pielęgnacji i opieki nad niemowlęciem,

- pomoc w codziennej organizacji życia rodziny, planowanie sposobów spędzania wspólnie wolnego czasu,
- nauka sprawnego wykonywania obowiązków domowych,
- doradztwo w zakresie zarządzania budżetem domowym,
- informowanie, jak działają urzędy, placówki wsparcia rodziny i dziecka,
- pomoc w sprawach urzędowych, wspieranie rodziny w kontaktach z pracownikami szkoły, przedszkola, sądu, poradni, przychodni, policji, urzędów i innych instytucji,
- pomoc w zakresie możliwości podniesienia kwalifikacji zawodowych i poszukiwaniu pracy.

W 2017 roku w ramach ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem” wsparciem objęto 1 rodzinę.

Dodatkowe uprawnienia i możliwości:

1. Okres okołoporodowy

- badania, które wykrywają potencjalne nieprawidłowości w ciąży (diagnostyka prenatalna),
- od 4 do 9 dodatkowych wizyt położnej w opiece nad dzieckiem (tzw. wizyty patronażowe) oraz większa ilość wizyt poradnictwa edukacji przedporodowej. Od 21 tygodnia ciąży do rozwiązania, położne przygotowywać będą kobiety do porodu i rodzicielstwa. Edukacja przedporodowa dotyczyć będzie porodu, porożu, karmienia piersią i rodzicielstwa,
- poród w szpitalu na najwyższym specjalistycznym poziomie (III poziom referencyjny) – zgodnie ze wskazaniami lekarskimi,
- koordynowana opieka nad kobietą w ciąży, zwłaszcza w ciąży powikłanej. Podczas porodu i porożu kobieta będzie miała zapewnioną opiekę położniczą, w tym zabiegi wewnątrzmaciczne, zgodnie ze standardami opieki położniczej nad ciążą i ciążą patologiczną. Noworodek będzie mieć zapewnioną opiekę neonatologiczną,
- wsparcie kobiety karmiącej piersią (poradnictwo laktacyjne), zwłaszcza, jeśli dziecko urodziło się przed ukończeniem 37 tygodnia ciąży lub ważyło w chwili porodu poniżej 2500 gramów.

2. Dziecko z orzeczoną niepełnosprawnością

- porady jak pielęgnować i wychowywać dziecko,

- pierwszeństwo w udzielaniu świadczeń opieki zdrowotnej,
- pomoc psychologiczna dla rodziców,
- rehabilitacja lecznicza,
- wyroby medyczne, takie jak pieluchomajtki, cewniki, protezy – na podstawie zlecenia upoważnionej osoby,
- zakup leków poza kolejnością,
- **opieka nad dzieckiem na czas urlopu** bądź odpoczynku (tzw. opieka wytchnieniowa). Rodzicom oraz opiekunom przysługuje do 120 godzin takiej opieki. **Będzie ona zapewniona:**
 - w dziennych ośrodkach wsparcia – placówkach całodobowych,
 - w placówkach systemu oświaty (np. szkołach),
 - w ramach umowy z organizacją pozarządową na opiekę nad dzieckiem – również indywidualną,
 - przez udział osoby niepełnosprawnej w różnych formach wypoczynku zorganizowanego,
- opieka poprawiająca jakość życia osób w ostatniej fazie choroby (**opieka paliatywna i hospicyjna** w warunkach domowych lub stacjonarnych),
- kompleksowe usługi opiekuńcze i rehabilitacyjne,
- inne świadczenia wspierające rodzinę, w tym **pomoc prawna** (prawa rodzicielskie i uprawnienia pracownicze),
- informacje o innych formach wsparcia zawartych w ustawie „Za życiem”.

3. Jednorazowe świadczenie w wysokości 4000 zł

Jednorazowe świadczenie przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka (tj. osobie faktycznie opiekującej się dzieckiem, jeśli wystąpiła do sądu z wnioskiem o przysposobienie dziecka) bez względu na dochód, po wypełnieniu stosownego wniosku oraz podpisaniu zawartych w nim oświadczeń i dołączeniu wymaganych dokumentów.

W 2017 roku jednorazowe świadczenie na podstawie ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem” wypłacono 1 rodzinie.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2018-2020
GMINA BYSTRZYCA KŁODZKA

VI. Baza instytucjonalna wsparcia rodziny na terenie Gminy Bystrzyca Kłodzka

BAZA INSTYTUCJONALNA WSPARCIA RODZINY NA TERENIE GMINY BYSTRZYCA KŁODZKA	
OBSZAR WSPARCIA	INSTYTUCJA
Obszar aktywizacji zawodowej i rynku pracy	- Powiatowy Urząd Pracy w Kłodzku Filia w Bystrzycy Kłodzkiej - Ośrodek Pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej - Centrum Integracji Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej, - spółdzielnie socjalne, - lokalne firmy i przedsiębiorcy, - stowarzyszenia, fundacje realizujące projekty dofinansowane z zewnętrznych źródeł i ukierunkowane na aktywizację zawodowo-społeczną.
Obszar oświaty	- publiczne przedszkola prowadzone przez Gminę Bystrzyca Kłodzka - niepubliczne przedszkola prowadzone na terenie Gminy Bystrzyca Kłodzka - szkoły prowadzone przez Gminę Bystrzyca Kłodzka, - szkoły prowadzone na terenie Gminy Bystrzyca Kłodzka w tym szkoły średnie, - punkty przedszkolne prowadzone na terenie Gminy Bystrzyca Kłodzka
Obszar Promocji i turystyki	- Miejsko Gminny Ośrodek Kultury w Bystrzycy Kłodzkiej - świetlice wiejskie - Punkt Informacji Turystycznej w Bystrzycy Kłodzkiej
Obszar kultury, sportu i rekreacji	- stowarzyszenia sportowe działające na terenie Gminy Bystrzyca Kłodzka - sekcje sportowe, - hale sportowe, - basen odkryty, - Muzeum Filumenistyczne, - Biblioteka Publiczna w Bystrzycy Kłodzkiej oraz filie działające na terenie Gminy Bystrzyca Kłodzka.
Obszar ochrony zdrowia	- Centrum Medyczne "SAN - MED", - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarza Rodzinnego Edyta Niebudek - Bystrzyckie Centrum Zdrowia, - Ambulatorium Bystrzyckie, - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarza Rodzinnego Urszula Kubasik, - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarza Rodzinnego Ewa Mazurek, - Specjalistyczna Przychodnia Zdrowia Bogusława Rydel.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2018-2020
GMINA BYSTRZYCA KŁODZKA

Obszar bezpieczeństwa publicznego	- Komisariat Policji w Bystrzycy Kłodzkiej, - Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza Państwowej Straży Pożarnej - kuratorzy - Sąd Rejonowy w Kłodzku
Obszar pomocy społecznej	- Ośrodek Pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej, - Środowiskowy Dom Samopomocy w Bystrzycy Kłodzkiej - stowarzyszenia, fundacje, organizacje pozarządowe

Źródło: Opracowanie własne

VII. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest techniką służącą do porządkowania i analizy informacji. Jest stosowana jako uniwersalne narzędzie pierwszego etapu analizy strategicznej. Analiza SWOT polega na podzieleniu zebranych informacji na cztery grupy (cztery kategorie czynników strategicznych):

MOCNE STRONY: wszystko to co stanowi atut, przewagę, zaletę.

SŁABE STRONY: wszystko to co stanowi słabość, barierę, wadę.

SZANSE: wszystko to co stwarza szansę korzystnej zmiany.

ZAGROŻENIA: wszystko to co stwarza niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2018-2020
GMINA BYSTRZYCA KŁODZKA

ANALIZA SWOT	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- wysokie kwalifikacje pracowników OPS, zasoby profesjonalnej kadry -stale podnoszenie kwalifikacji przez pracowników socjalnych, - istnienie wielu organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej, -realizacja programów osłonowych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i asystenta rodziny, - funkcjonowanie Środowiskowego Domu Samopomocy, - dostęp do usług opiekuńczych, - dostęp do pomocy psychologicznej w sytuacjach kryzysowych, - zagwarantowane środki finansowe na programy z zakresu uzależnień, - funkcjonowanie w zakresie uzależnień systemu: profilaktyka, interwencja, - CIS, prace społecznie użyteczne, roboty publiczne, - możliwość odpracowania zadłużenia czynszowego. - realizacja programów unijnych, - działalność i współpraca instytucji wspierających rodzinę - realizacja Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny, - funkcjonowanie stołówek szkolnych, - dobrze funkcjonujące szkoły, - asystent rodziny	- niewystarczające środki finansowe do zatrudnienia nowych pracowników, specjalistów(psycholog, pedagog) - ograniczone możliwości w zakresie zintensyfikowania pracy socjalnej w obliczu wielości obowiązków pracowników socjalnych, - słabe zaangażowanie się ochrony zdrowia w interdyscyplinarną pomoc rodzinom. - niewystarczające zasoby mieszkaniowe dla rodzin ubiegających się o lokal mieszkalny, - brak dostępu do bezpłatnej rehabilitacji - niewystarczające działania w zakresie integracji międzypokoleniowej i społecznej, - brak poradni zdrowia psychicznego i poradni uzależnień, - niewystarczająca liczba lokali socjalnych, - brak aktywności w zakresie organizacji grup samopomocowych, - brak rodzin wspierających na terenie Gminy, - brak wolontariatu na rzecz wspierania rodziny - niska aktywność społeczno-zawodowa ze strony korzystających z pomocy społecznej
SZANSA	ZAGROŻENIA
- możliwość rozwijania kompetencji przez kadry pomocy społecznej stwarzane przez programy szkoleniowe finansowane ze środków EFS, - zaangażowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej w realizację zadań publicznych, - wzrost świadomości społecznej w kwestii przemocy domowej, uzależnień, wychowania dzieci, - kształtowanie ogólnokrajowej polityki prorodzinnej, - interdyscyplinarne podejście do rozwiązywania problemów - dostęp do szkół, - szeroki wachlarz pomocy społecznej oraz realizacja programów rządowych, - możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych, poza budżetem gminy na realizację zadań.	- niska aktywność zawodowa i społeczna wśród rodzin korzystających z pomocy społecznej - występowanie zjawiska osłabienia autorytetu rodziny, więzi międzypokoleniowych, - narastanie zjawiska agresji, wandalizmu wśród dzieci i młodzieży, - zjawiska patologiczne (alkoholizm, przemoc domowa) - utrudniony dostęp do specjalistów , - mała skuteczność procedury sądowej zmierzającej do orzeczenia obowiązku podjęcia leczenia odwykowego, - eksmisje bez prawa do lokalu socjalnego, - częste zmiany pracowników wykonujących zawód asystenta rodziny, - brak chęci współpracy rodziny, - eurosieroctwo, - uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko „dziedziczenia biedy”

VIII. Adresaci Programu

- ◆ rodziny wychowujące dzieci oraz rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zagrożone ubóstwem, problemem uzależnienia oraz rodziny dotknięte przemocą.
- ◆ rodziny biologiczne, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej
- ◆ kobiety w ciąży i rodziny w ramach ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem”,
- ◆ pracownicy, instytucje, organizacje, stowarzyszenia podejmujące działania na terenie gminy Bystrzyca Kłodzka na rzecz wsparcia rodzin z dziećmi,
- ◆ rodzice, opiekunowie korzystający z pomocy w ramach wczesnego wspomagania rozwoju dziecka

IX. Założenia Programu

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem przewidzianym do realizacji na lata 2018-2020.

Głównym założeniem Programu jest stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia rodziny poprzez działania mające służyć:

- ◆ wspieraniu potencjału rozwojowego rodziny biologicznej na wczesnym etapie jej funkcjonowania,
- ◆ wzmocnieniu systemu gwarantującego prawidłowy proces wychowawczy oraz ochrony dzieci przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i wykluczeniem,
- ◆ poprawie sytuacji dziecka w środowisku szkolnym poprzez wzbogacenie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów wymagających pomocy;
- ◆ zwiększeniu poziomu bezpieczeństwa dzieci, młodzieży i rodziny poprzez prowadzenie stosownych działań profilaktyczno-edukacyjno-wychowawczych w środowisku;
- ◆ zapobieganiu powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz skuteczne reagowanie w sytuacjach już zaistniałych poprzez udzielanie wielopłaszczyznowego wsparcia.

Zasadą nadrzędną Programu jest ścisła współpraca podmiotów działających na rzecz dzieci i rodzin, co gwarantuje skuteczność podejmowanych działań. Zakłada się, że skuteczność działań w zakresie przeciwdziałania dysfunkcji rodziny będzie osiągnięta w szczególności poprzez wczesne podejmowanie działań profilaktycznych przed wystąpieniem problemu oraz pracę z dziećmi oraz ich rodzicami w ich środowisku szkolnym i lokalnym.

Celem działań jest zapobieganie powstawania sytuacji mających niekorzystny wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodziny, wsparcie jej w zakresie występujących niedomagań, zabezpieczenie potrzeb, wpływanie na poprawę trybu i jakości życia, pomoc we wzmocnieniu jej wydolności opiekuńczo-wychowawczej oraz w sytuacjach zagrożenia dobra dziecka.

X. Cele Programu

CEL GŁÓWNY

**Stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną
w gminie Bystrzyca Kłodzka**

CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Budowanie bezpieczeństwa socjalnego rodzin.

Zadania:

- 1) Stałe diagnozowanie i monitoring warunków życia rodzin.
- 2) Zapewnienie bezpieczeństwa materialno-bytowego rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, której nie są w stanie pokonać wykorzystując własne możliwości.
- 3) Objęcie pomocą dzieci w szczególności w formie dożywiania, zaopatrzenia w podręczniki, organizowanie wypoczynku w okresie wolnym od nauki, umożliwianie korzystania z organizowanych form spędzania czasu wolnego.
- 4) Praca z rodziną poprzez prowadzenie pracy socjalnej przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej.

- 5) Pomoc w zapewnieniu odpowiednich warunków mieszkaniowych rodzinom tego wymagającym.
- 6) Monitoring funkcjonowania i wydolności opiekuńczo-wychowawczej rodzin oparty na zaangażowaniu i współpracy wszystkich podmiotów działających na rzecz dobra i bezpieczeństwa dziecka i rodziny.
- 7) Zapewnienie rodzinom specjalistycznego poradnictwa i wsparcia.
- 8) Podejmowanie działań w zakresie aktywności społeczno-zawodowej rodzin zagrożonych wykluczeniem.

REALIZATORZY: Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, świetlica środowiskowa SNS, Poradnia pedagogiczno-psychologiczna.

2. Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny.

Zadania:

- 1) Systematyczne diagnozowanie warunków życia rodzin, ich potrzeb i oczekiwań oraz udzielanie im stosownej pomocy.
- 2) Rozwijanie systemu wsparcia i specjalistycznego poradnictwa dla rodzin, w tym psychologicznego i prawnego.
- 3) Wspieranie i propagowanie różnych form aktywności społecznej działającej na rzecz wspomagania rodzin oraz umacniania w nich więzi rodzinnych.
- 4) Promowanie wartości rodzinnej poprzez organizowanie spotkań edukacyjnych mających na celu wymianę doświadczeń, uczenie i pogłębianie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, poprawianie relacji rodzic-dziecko.
- 5) Prowadzenie kampanii medialnych (ulotki, plakaty, artykuły prasowe) na rzecz umacniania rodziny i przeciwdziałania powstawania dysfunkcji.
- 6) Podejmowanie działań na rzecz powrotu do rodziny naturalnej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.
- 7) Zapewnienie opieki nad dziećmi rodziców pracujących.
- 8) Podejmowanie działań zapobiegających niedostosowaniu społecznemu dzieci.
- 9) Tworzenie i współfinansowanie placówek wsparcia dziennego takich jak: kluby, świetlice dla dzieci.
- 10) Realizacja na terenie gminy programów zdrowotnych.
- 11) Udział Gminy w rządowych i innych programach wspierania rodzin.

- 12) Podejmowanie działań przeciwdziałających przemocy w rodzinie i uzależnieniom.
- 13) Doskonalenie zawodowe pracowników podmiotów zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie.
- 14) Podejmowanie współpracy i wypracowywanie zasad wspólnego działania wszystkich podmiotów działających na rzecz umacniania rodzin.
- 15) Rozwój i wykorzystywanie gminnej bazy sportowej w celach aktywności ruchowej i rekreacyjnej.

REALIZATORZY: OPS, Urząd Miasta i Gminy, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, GKRPAiN.

3. Wspomaganie dziecka w środowisku szkolnym.

Zadania:

1. Wzbogacanie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów uzdolnionych.
2. Wspieranie potrzeb edukacyjnych dzieci niepełnosprawnych poprzez stworzenie usług i ulg wspierających ich proces edukacyjny.
3. Wyrównywanie szans edukacyjnych przez pomoc materialną (stypendia, zasiłki, dofinansowanie do imprez szkolnych i wycieczek, udział w projektach)
4. Wspieranie inicjatyw służących wszechstronnemu rozwojowi dzieci i młodzieży, w tym udział placówek oświatowych w projektach.
5. Realizowanie przez szkołę programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży oraz programów edukacyjno-wychowawczych przeciwdziałających patologiom społecznym.
6. Realizowanie programów prozdrowotnych.
7. Udzielanie psychologicznego i pedagogicznego wsparcia uczniom znajdujących się w sytuacjach tego wymagających oraz ich rodzicom.
8. Podejmowanie przez szkołę działań mających na celu kształtowanie właściwego zachowania nawyków i postaw życiowych.
9. Podejmowanie przez szkołę współpracy z innymi podmiotami w zakresie rozwiązywania problemów uczniów z rodzin niedomagających.

10. Prowadzenie świetlic szkolnych oraz organizowanie tam zajęć i pomocy dla uczniów.
11. Organizowanie dodatkowych zajęć dydaktyczno-wychowawczych dla uczniów z trudnościami.
12. Organizowanie poradnictwa i konsultacji dla rodziców ze specjalistami.
13. Podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów społecznych poprzez prowadzenie w szkole programów profilaktycznych dotyczących uzależnień, agresji, radzenia sobie ze stresem.
14. Inicjowanie i prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych.
15. Podejmowanie działań mających na celu integrację dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

REALIZATORZY: OPS, placówki oświatowe, Urząd Miasta i Gminy, GKRPAiN

4. Opieka nad dziećmi z rodzin niewydolnych wychowawczo.

Zadania:

- 1) Praca socjalna z rodziną przeżywającą trudności opiekuńczo-wychowawcze, prowadzona przez pracownika socjalnego.
- 2) Zatrudnienie asystenta rodziny w przypadku zagrożenia odebraniem dziecka do pieczy zastępczej lub umożliwienia powrotu dziecka do rodziny naturalnej.
- 3) Podejmowanie działań w celu zapewnienia nadzoru kuratora nad nieletnimi pozbawionymi dostatecznej opieki ze strony rodziców.
- 4) Współdziałanie podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny celem przepływu informacji i podjęcie stosownych działań.
- 5) Organizowanie wsparcia psychologicznego i pedagogicznego w szkole oraz w placówkach specjalistycznych dla dzieci z rodzin niewydolnych.
- 6) Tworzenie i wspieranie działalności świetlic i placówek wsparcia dziennego oraz organizowanie w nich pomocy i opieki dla dzieci w godzinach poza szkolnych.
- 7) Prowadzenie monitoringu dziecka w rodzinie dotkniętej sytuacją kryzysową.

- 8) Mobilizowanie rodziców do korzystania z programów korekcyjno-edukacyjno-terapeutycznych oraz specjalistycznej konsultacji.
- 9) Priorytetowe przyjmowanie do placówek przedszkolnych dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo.
- 10) Organizowanie wobec dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo w szkole dostępnych form wsparcia (kółka zainteresowań, zajęcia wyrównawcze i inne).

REALIZATORZY: OPS, placówki oświatowe, Urząd Miasta i Gminy, Poradnia psychologiczno-pedagogiczna

5. *Poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży oraz zapobieganie uzależnieniom i zjawiskom przemocy.*

Zadania:

- 1) Realizacja programów dotyczących uzależnień, agresji, radzenia sobie ze stresem adresowanych do dzieci.
- 2) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży.
- 3) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
- 4) Udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym oraz zjawiskiem przemocy.
- 5) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
- 6) Organizowanie prelekcji w szkołach przez specjalistów zajmujących się rozwiązywaniem problemów w tym zakresie.
- 7) Promocja pozytywnych wzorców zachowań poprzez organizowanie w szkole zajęć, imprez, spotkań ukierunkowanych na wspieranie i prawidłowy rozwój i postawę społeczną młodego człowieka.
- 8) Ustawiczne szkolenie nauczycieli w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.
- 9) Monitorowanie zjawiska krzywdzenia dzieci i młodzieży.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2018-2020
GMINA BYSTRZYCA KŁODZKA

- 10) Promocja instytucji udzielających pomocy w przypadkach zaistnienia zjawiska przemocy.
- 11) Współpraca wszystkich instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy.
- 12) Wspieranie rozwoju i działania podmiotów udzielających wsparcia osobom i rodzinom znajdujących się w sytuacji kryzysowej.

REALIZATORZY: OPS, Policja, placówki oświatowe, GKRPAiN, Rada Miejska, Poradnia psychologiczno-pedagogiczna, Zespół Interdyscyplinarny.

XI. Prognoza i ewaluacja celów szczegółowych.

Stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w gminie Bystrzyca Kłodzka		
CEL SZCZEGÓŁOWY	WSKAŹNIKI	PROGNOZA ZMIAN
<i>Budowanie bezpieczeństwa socjalnego rodzin</i>	✓ Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej ✓ Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych i świadczeń wychowawczych ✓ Liczba osób korzystających z Programu POPŻ	✓ poprawa funkcjonowania rodzin z dziećmi,
<i>Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny</i>	✓ Liczba zorganizowanych imprez lokalnych na rzecz rodziny, ✓ Liczba zorganizowanych warsztatów dla rodziców ✓ Liczba rodzin, którym udzielono wsparcia przez instytucje pracujące na rzecz rodziny	✓ Poprawa relacji rodzinnych, ✓ Wzmocnienie wypełniania prawidłowych ról, ✓ Wzmocnienie prawidłowych wzorców funkcjonowania rodziny, ✓ Zwiększenie wiedzy w zakresie nowych zagrożeń, które mogą wpłynąć na funkcjonowanie rodziny
<i>Wspomaganie dziecka w</i>	✓ Liczba zrealizowanych	✓ poprawa

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2018-2020
GMINA BYSTRZYCA KŁODZKA

<i>środowisku szkolnym</i>	programów profilaktycznych ✓ liczba osób uczestniczących w programach i projektach ✓ liczba świetlic środowiskowych ✓ liczba osób korzystających z pomocy specjalistycznej	funkcjonowania rodzin z dziećmi, ✓ stworzenie środowiska przyjaznego dzieciom
<i>Opieka nad dziećmi z rodzin niewydolnych wychowawczo</i>	✓ Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, ✓ Liczba rodzin objętych pracą socjalną ✓ Liczba rodzin objęta poradnictwem specjalistycznym, ✓	✓ poprawa funkcjonowania rodzin z dziećmi, ✓ stworzenie środowiska przyjaznego dzieciom
<i>Poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży oraz zapobieganie uzależnieniom i zjawiskom przemocy</i>	✓ liczba zrealizowanych programów profilaktycznych ✓ liczba osób uczestniczących w programach i projektach ✓ liczba rodzin korzystających z pomocy finansowej i rzeczowej OPS ✓ liczba świetlic środowiskowych ✓ liczba dzieci uczęszczających do świetlic środowiskowych	✓ poprawa funkcjonowania rodzin z dziećmi, ✓ zmniejszenie ilości dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej, ✓ stworzenie środowiska przyjaznego dzieciom, ✓

XII. Źródła finansowania.

Realizacja programu będzie odbywać się w zakresie posiadanych środków budżetu gminy, budżetu państwa oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

XIII. Monitoring i ewaluacja.

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się sprawami rodziny. Zgodnie z art. 179 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w terminie do dnia 31 marca każdego roku burmistrz składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z ich realizacją. Koordynacją w zakresie realizacji Programu zajmuje się Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej.

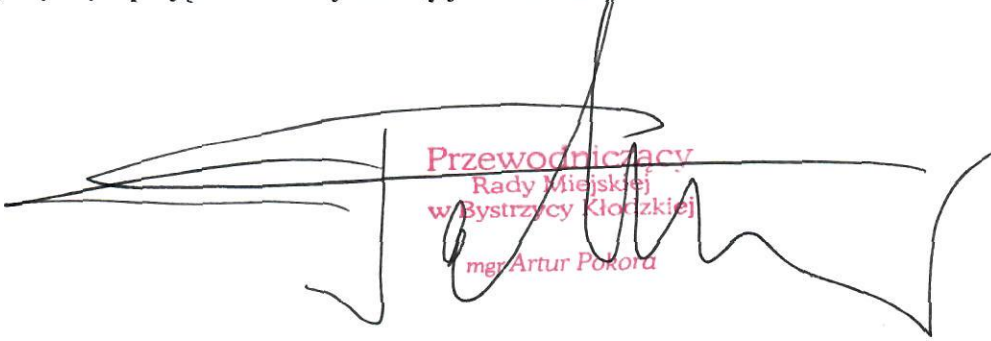
XIV. Podsumowanie.

Gminny Program Wspierania Rodziny jest zgodny z kierunkiem i działaniami określonymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Program zakłada tworzenie optymalnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin na terenie gminy Bystrzyca Kłodzka oraz poprawy stylu i jakości ich życia. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny i ochronny a rodzinie będą stwarzane możliwości samodzielnego zmierzania się ze swoimi problemami, co zwiększy jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku i poczucie odpowiedzialności przy wykorzystywaniu też własnej aktywności i potencjału jaki posiada. Ważnym elementem powodzenia w zakresie realizacji Programu jest ścisła współpraca podmiotów zajmujących się sprawami rodziny i podejmowanie interdyscyplinarnych działań. Efektem tych działań mają być rodziny lepiej funkcjonujące przy pomocy i wsparciu zewnętrznych źródeł przy jednoczesnym poszanowaniu autonomii rodziny i wykorzystaniu jej własnych zasobów, tak aby każda rodzina samodzielnie mogła rozwiązać swoje problemy i prawidłowo wypełniać swoje funkcje opiekuńczo-wychowawcze. Dokonywanie zmian w życiu jest procesem wieloetapowym. Podstawową zasadą pomagania przy zastosowaniu metody towarzyszenia jest wspólne z rodziną poszukiwanie rozwiązań trudnych sytuacji oraz wsparcie rodziny i jej członków w rozwiązywaniu pojawiających się problemów.

UZASADNIENIE

Zgodnie z treścią art. 176 pkt 1 i art. 179 ust 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2017 poz. 697 z późn.zm) do zadań własnych gminy należy m.in. opracowanie i realizacja trzy letniego gminnego programu wspierania rodziny. Przyjęcie programu wspierania rodziny w Bystrzycy Kłodzkiej na lata 2018 – 2020 przewiduje rozwój działań profilaktycznych mających na celu wzmocnienie rodzin z grupy ryzyka w celu zapobieżenia narastania kryzysu. Założeniem Programu jest wielopłaszczyznowe wsparcie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zapewnienie dziecku poczucia bezpieczeństwa, a także wsparcie i wzmocnienie rodziny w prawidłowym jej funkcjonowaniu oraz podejmowanie działań profilaktycznych i zapewnienie środków finansowych na realizację zadań ustawowych. Działania zawarte w niniejszym Programie realizowane będą zgodnie z przyjętym budżetem przy współpracy wszystkich instytucji i jednostek organizacyjnych wg ich kompetencji i obszaru działań na rzecz rodziny.

W związku z powyższym podjęcie stosownej uchwały jest uzasadnione.

Przewodniczący
Rady Miejskiej
w Bystrzycy Kłodzkiej
mgr Artur Pokora